

Για το νοικοκύρεμα της οικονομίας και την προσαρμογή της στα σύγχρονα δεδομένα ενόψει της ευρωπαϊκής σύγκλησης ο συζητούμενος προϋπολογισμός αυτή την πολιτική ακολουθεί. Παρά τις δυσβάστακτες υποθήκες που κληρονόμησε, παρά τη νοσηρή πολλές φορές νοοτροπία που καθιερώθηκε τα τελευταία χρόνια, παρά τις όποιες γκρίνες και αντιδράσεις θέτει τα θεμέλια για να βγει ο τόπος από το φαύλο κύκλο της κρίσης και της παρακμής, ενταγμένος με συνέπεια στο σταθεροποιητικό πρόγραμμα της κυβέρνησης που η Νέα Δημοκρατία είχε και προεκλογικά εξαγγείλει, αποτελεί το εργαλείο που θα οδηγήσει στην εξυγίανση και την ανάκαμψη, τον ελληνικό λαό στην εξασφάλιση του βιωτικού του επιπέδου και τον τόπο στην πρόοδο και την ευημερία, ικανό να αντιμετωπίσει τις ευρωπαϊκές προκλήσεις καθώς και τις διεθνείς προκλήσεις.

Γι' αυτό επιβάλλεται κύριοι συνάδελφοι η ψήφισή του. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Ο κύριος Σημίτης έχει το λόγο

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι ακούγοντας τον κύριο Σουφλιά και τη διαβεβαίωσή του ότι βρισκόμαστε στην παγκόσμια πρωτοπορία σε σχέση με τα θέματα παιδείας, αναρωτήθηκα αν βρίσκομαι στην Ελλάδα και στην ελληνική Βουλή. Αλλά, ένα σύντομο βλέμμα στους αριθμούς με διαβεβαιώνει

ὅτι πράγματι είμαστε εδώ, ὅτι είμαστε σε μια χώρα σε κρίση και ὅτι οι ενέργειες της κυβέρνησης μέχρι σήμερα δεν έχουν διαγράψει μια πορεία ανάκαμψης, ὅτι οι θριαμβολογίες που ακούστηκαν σ'αυτή την Αίθουσα είναι εκτός τόπου και χρόνου.

Τα προβλήματα που χαρακτηρίζαν τον τόπο μας το 1990 συνεχίστηκαν και το 1991. Παρά τη σταθεροποιητική πολιτική της κυβέρνησης η οικονομία βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε βαθύτερη ακόμα κρίση απ'ὅ,τι ήταν πέρσι.

BA

Η Κυβέρνηση έχει αποτύχει να πραγματοποιήσει τους στόχους που η ίδια είχε θέσει στον εαυτό της για το 1991. Το αποτέλεσμα είναι ότι βρισκόμαστε σε ένα αδιέξοδο φαύλο κύκλο, ότι δεν υπάρχουν σημεία ανάκαμψης με αυτή την πολιτική στο ορατό μέλλον. Ποιό είναι το κύριο χαρακτηριστικό της παταγώδους αυτής αποτυχίας; Είναι η τεράστια διόγκωση των ελλειμμάτων του δημόσιου τομέα, η διόγκωση του δημοσίου χρέους. Τη ζοφερή αυτή εικόνα χαρακτηρίζουν επίσης η νέα κάμψη της βιομηχανικής παραγωγής, η διάβρωση του βιοτικού επιπέδου, η σοβαρή χειροτέρευση στην κατανομή του εθνικού εισοδήματος και η σημαντική αύξηση της ανεργίας.

Η Κυβέρνηση είπε ότι έχει πετύχει να περιορίσει τον πληθωρισμό και να βελτιώσει το ισοζύγιο εξωτερικών πληρωμών. Και πάνω σε αυτά τα δύο στοιχεία στηρίζει τον ισχυρισμό της, ότι η πολιτική της αρχίζει να πετυχαίνει. Αλλά οι όποιες μικροβελτιώσεις -αν αναλύσουμε τα στοιχεία και θα επανέλθω σε αυτό- οφείλονται μονάχα σε έκτακτους παράγοντες. Το όποιο θετικό αποτέλεσμα δεν θα έχει επαύριο, αν δεν διορθωθούν οι βασικές αδυναμίες της οικονομίας.

Για να τεκμηριώσω τα παραπάνω, θα αναφέρω μερικούς αριθμούς. Η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 3% στο 8μηνο από Ιανουάριο μέχρι Αύγουστο του 1991, ενώ πέρυσι είχε μειωθεί κατά 1% περίπου. Τα διαθέσιμα

στοιχεία για την παραγωγή και τη δαπάνη στο σύνολο της οικονομίας, επιβεβαιών~~ων~~ την κάμψη του ΑΕΠ σε όλους τους τομείς, εκτός της γεωργίας, όπου η αύξηση οφείλεται σε διαφορετικές καιρικές συνθήκες. Η ανεργία διογκώθηκε. Κατά την ΕΣΥΕ θα είναι φέτος πάνω από 8%, ~~Α~~λλά οι προβλέψεις οι οποίες γίνονται από τις υπηρεσίες μας λένε ότι η ανεργία θα διαμορφωθ~~εί~~ στο 9%, ίσως και υψηλότερα, και αυτό είναι ρεκόρ για τον τόπο μας.

Τώρα ας δούμε το ισοζύγιο πληρωμών. Η βελτίωση στο ισοζύγιο πληρωμών οφείλεται στην πολύ μεγάλη αύξηση των καθαρών μεταβιβάσεων από την Κοινότητα και σε αναλήψεις από μετατρέψιμες καταθέσεις. Και τα δύο, όμως, δεν είναι μόνιμα φαινόμενα. Οφείλονται σε συγκυριακά γεγονότα. Αν αφαιρεθούν τα κονδύλια αυτά και ληφθεί επίσης υπόψη η ανατίμηση του δολλαρίου, σε σχέση με τα άλλα ευρωπαϊκά νομίσματα, το έλλειμμα των τρεχουσών συναλλαγών είναι περίπου στα ίδια επίπεδα με πέρυσι.

Και τί υπάρχει το πιο πειστικό, παρά να συγκρίνουμε το εμπορικό ισοζύγιο, που είναι ο καλύτερος δείκτης της ανταγωνιστικότητας μιας οικονομίας. Στους δέκα μήνες του 1991, το έλλειμμα ήταν 9.924 εκατ. δολάρια, ~~Σ~~τους αντίστοιχους μήνες του 1990, πέρυσι, ήταν 10.033 εκατ. δολάρια. Δηλαδή, αν υπάρχει πρόοδος, είναι ελάχιστη.

Αυτή η εξέλιξη του εμπορικού ισοζυγίου, δηλαδή η στασιμότητα που υπάρχει, αντανakλά σε μεγάλο βαθμό στις διαρθρωτικές αδυναμίες μας και τις αυξανόμενες δυσκολίες που αντιμετωπίζει η ελληνική βιομηχανία. Και στις διεθνείς αγορές, αλλά και στο εσωτερικό, όλο και περισσότερο εκτοπίζονται οι ελληνικές επιχειρήσεις, όλο και περισσότερο συναντούν αυξημένες δυσκολίες.

(247)

Ας δούμε και το άλλο σημείο, τον πληθωρισμό. Η συνολική επιβράδυνση του πληθωρισμού, κατά τον ισχυρισμό της Κυβέρνησης, θα είναι περίπου 5 εκατοστιαίες μονάδες. Περίπου 5 εκατοστιαίες μονάδες μείωσε η Κυβέρνηση τον πληθωρισμό. Έτσι ισχυρίζεται. Η επιβράδυνση, όμως, αυτή του πληθωρισμού είναι επιφανειακή, γιατί πρέπει να λάβουμε υπόψη μας, ότι πέρσι, το 1990, η αύξηση οφειλόταν σε διάφορους έκτακτους παράγοντες, σε διάφορες προσαρμογές, οι οποίες έπρεπε να γίνουν και δεν είχαν γίνει. Αναφέρομαι στις αυξήσεις στην έμμεση φορολογία, στις αναπροσαρμογές των τιμολογίων των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, στις αυξήσεις των καυσίμων. Υπολογίζεται ότι αυτές οι αυξήσεις πέρσι, είχαν οδηγήσει σε αύξηση του πληθωρισμού κατά 6,5 περίπου μονάδες. Χωρίς τις αυξήσεις αυτές πέρσι, ο πληθωρισμός θα ήταν γύρω στο 16%.

Για να μη μακρυγορώ ο πληθωρισμός φέτος βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με πέρσι. Δηλαδή, αν αφαιρούμε ^{εσομ} και πέρσι και φέτος τις επιδράσεις οι οποίες οφείλονται σε τρέχοντα γεγονότα, ο σκληρός πυρήνας του πληθωρισμού παραμένει στα ίδια επίπεδα. Δεν υπάρχει ουσιαστική βελτίωση. Δεν έχει καταφέρει η Κυβέρνηση να κάνει το ρήγμα εκείνο, το οποίο θα επιτρέψει την ταχεία αποκλιμάκωση του πληθωρισμού. ^{το εωϊωδα τιμών} Ακόμα επηρεάζει και παίζει με διάφορες ευκαιριακές αυξήσεις ή μειώσεις.

Και θέλω να υπενθυμίσω ότι βρισκόμαστε σε πολύ υψηλότερο επίπεδο από τον πληθωρισμό της Κοινότητας.

Ας δούμε, όμως, το κεντρικό στοιχείο της πολιτικο-οικονομικής πολιτικής, την μείωση των δημοσίων ελλειμμάτων.

Και θέλω πρώτα να υπενθυμίσω, ότι το 1990 με τον τότε Προϋπολογισμό, η Κυβέρνηση είχε υποσχεθεί ότι θα μειώσει το έλλειμμα του δημόσιου τομέα γύρω στο 16% του ΑΕΠ. Απέτυχε, όμως, το 1990 η Κυβέρνηση και το έλλειμμα του δημόσιου τομέα έμεινε στο 19% του ΑΕΠ, δηλαδή τρεις μονάδες παραπάνω από το στόχο της. Η αποτυχία αυτή του 1990, θα έπρεπε να της έχει δείξει ότι ήταν επιβεβλημένη μία διαφορετική πολιτική για το 1991. Άλλα μέτρα, άλλοι στόχοι, πιο ρεαλιστικοί.

Το 1991 ήλθε και μας είπε ότι θα μειώσει το έλλειμμα του δημόσιου τομέα σε 13% του ΑΕΠ. Ποιό είναι το αποτέλεσμα της πολιτικής της; Σήμερα στην εφημερίδα ΗΜΕΡΙΔΙΑ, δημοσιεύονται οι τελευταίες εκτιμήσεις των υπηρεσιών της Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία είναι μία υπηρεσία ανεξάρτητη από την Αντιπολίτευση και δεν έχει, βέβαια, κανένα λόγο να αντιπολιτεύεται την Κυβέρνηση.

Οι τελευταίες εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος είναι ότι το έλλειμμα του ευρύτερου δημόσιου τομέα στα τέλη του 1991, θα φθάσει το 19%

του ΑΕΠ. Δηλαδή θα είναι έξη μονάδες παραπάνω από τον κυβερνητικό στόχο και θα βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με το 1990. Καμμία πρόοδος, λοιπόν, σ' αυτόν τον τομέα.

Το κυβερνητικό πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής έχει αποτύχει πλήρως. Σε κανένα τομέα δεν υπήρξε μία σημαντική πρόοδος. Ούτε φορολογική μεταρρύθμιση, ούτε πάταξη της φοροδιαφυγής, ούτε αναμόρφωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, δεν υπάρχει πουθενά τίποτε ουσιαστικό.

Ας δούμε τώρα και το 1992. Τον Προϋπολογισμό και το χρόνο που μας έρχεται. Μας λέει η Κυβέρνηση -πάντα στην ίδια τακτική, να βάζει πάρα πολλούς ψηλούς στόχους που δεν έχουν καμμία σχέση με την πραγματικότητα- ότι θα φθάσει το έλλειμμα στο επίπεδο του 7,6 του ΑΕΠ.

(2 ΜΝ)

Κανένας δεν ξέρει με ποιόν τρόπο. Αν διαβάσει κανείς τον προϋπολογισμό θα διαπιστώσει ότι υπάρχει πλήρης αβεβαιότητα και θα μπορούσε γι' αυτό να πει όπως ανέλυσαν οι συνάδελφοι ότι είναι τελείως απίθανο να επιτευχθεί αυτός ο στόχος.

Αλλά δεν το λέει και πάλι μόνο η αντιπολίτευση. Οι εμπειρογνώμονες του οικονομικού γραφείου του Πρωθυπουργού, οι εμπειρογνώμονες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και της Τράπεζας Ελλάδας πάλι εκτιμούν ότι ο προϋπολογισμός του 1992 ξεκινά με υπέρβαση του ελλείμματος κατά 350 δισ. δραχμές σε σχέση με τον προβλεπόμενο στόχο. Δηλαδή οι ίδιοι οι εμπειρογνώμονες που εργάζονται μέσα στα πλαίσια της κυβέρνησης εκτιμούν ότι ο προϋπολογισμός αυτός δεν είναι ακριβής και έχει ήδη από το ξεκίνημά της η κυβέρνηση πέσει έξω κατά 350 δισ. δραχμές. Και θα έλεγα ότι και ^{εάντος ευεξήμου} πάλι υπάρχει ~~υπερτίμηση~~ της πραγματικότητας, γιατί η αλήθεια είναι ότι αν δει κανείς τα στοιχεία με βάση την εργασία η οποία έχει γίνει στο ΥΠΕΘΟ και στην Τράπεζα της Ελλάδος η κυβέρνηση θα πέσει έξω κατά 550 δισ. δραχμές τουλάχιστον. Θα υπάρξει υπέρβαση στις πληρωμές για τόκους της τάξεως 250 δισ., θα υπάρξουν υπερβάσεις στις πληρωμές μισθών και συντάξεων άλλων 50 δισ. και η στέρηση των εσόδων θα φθάσει τα 250 δισ. δραχμές.

Όλα αυτά κυρίες και κύριοι συνάδελφοι είναι ιδιαίτερα ανησυχητικά και αυτό γιατί σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΟΟΣΑ οι οποίες δημοσιεύτηκαν πριν μερικές μέρες όλα τα στοιχεία τα επόμενα χρόνια επίσης θα διαγράφουν μια πορεία της χώρας σε χαμηλότερα επίπεδα και σε μεγαλύτερες ανισορροπίες.

Ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, για το 1992-1993 θα κυμανθεί γύρω στο 1%-1,5%. Το ποσοστό ανεργίας θα ξεκινήσει από το 9,5% περίπου το 1992 για να φθάσει το 10,5% το 1993. Ο δε πληθωρισμός παρ'όλες τις προσπάθειες και τη συμπίεση του εισοδήματος δεν προβλέπεται ότι θα πέσει κάτω από το 12%-11%.

Η προοπτική σύγκλισης με τις άλλες οικονομίες της Κοινότητας η οποία έχει διαγράψει η ^{ωθέρυαα} ~~κοινότητα~~ δεν είναι πραγματική. Ο κίνδυνος είναι μεγάλος να βρεθούμε μόνιμα στη δεύτερη ταχύτητα.

Ο κ. Σουφλιάς μας μίλησε για νίκη στο Μάαστριχτ. Και βέβαια οι έννοιες νίκη και ήττα είναι απλοποιητικές έννοιες. Χρειάζεται πολύ περισσότερη ανάλυση τι είναι νίκη τι είναι ήττα για να καταλάβουμε τι πρέπει να κάνουμε, γιατί αν απλώς σηκώνουμε τις σημαίες και φωνάζουμε νίκη, τότε εφησυχάζουμε σε τέτοιες αρνητικές πολιτικές όπως εφαρμόζονται σήμερα. Τέτοιες έννοιες και τέτοια απλοποίηση των όρων απευθύνονται σε ανθρώπους

που δεν σκέπτονται και η φροντίδα του κ.Σουφλιά ως Υπουργού Παιδείας είναι να καλλιεργεί τη σκέψη και όχι την απλοποίηση.

Θα κλείσω αυτό το κεφάλαιο τονίζοντας ότι ένα είναι το χαρακτηριστικό αυτής της πολιτικής. Η κυβέρνηση προωθεί μια διαμόρφωση της κοινωνίας αντίθετη με τις επιταγές της κοινωνικής δικαιοσύνης και της ισότητας των πολιτών. Όλο το βάρος της οικονομικής πολιτικής έχει εναποτεθεί στην εισοδηματική πολιτική με αποτέλεσμα τη μείωση του εισοδήματος των μισθωτών και των συνταξιούχων. Το κύριο βάρος της δημοσιονομικής προσαρμογής φέρουν επίσης οι εργαζόμενοι, εκείνοι που φοροδιαφεύγαν συνεχίζουν ^{ομως} να φοροδιαφεύγουν. Ένα στρώμα μεταπρατών ευκαιριακών επιχειρηματιών πλουτίζει ακόμα περισσότερο.

LM

Η κυβέρνηση δεν προσπάθησε και πάντως απέτυχε να ανακατανεμίσει το εισόδημα σε βάρος των παρασιτικών δραστηριοτήτων, σε βάρος της παραοικονομίας και υπέρ των εργαζομένων και του παραγωγικού τομέα. Η κυβέρνηση επέτεινε τις διαρθρωτικές ανισορροπίες της ελληνικής οικονομίας.

Το ερώτημα είναι, ^{μας} τί χρειάζεται. Εμείς, το ΠΑΣΟΚ, οι εισηγητές, έχουν τονίσει ότι χρειάζεται σταθεροποίηση και ανάπτυξη. Και για να επιτευχθεί σταθεροποίηση και ανάπτυξη χρειάζεται πρώτα ένα πλαίσιο που διακρίνεται από δύο στοιχεία.

Πρώτον, είναι ο σοβαρός σχεδιασμός, ο σχεδιασμός ο οποίος επιδιώκει τον έλεγχο των κοινωνικών επιπτώσεων και την εφαρμογή κανόνων κοινωνικής δικαιοσύνης.

Δεύτερον, είναι ένα κοινωνικό συμβόλαιο, μία συμφωνία με τους κοινωνικούς εταίρους, για να έχει η οικονομική πολιτική, όσο το δυνατόν, ευρύτερη στήριξη.

Στο πλαίσιο αυτό που συνθέτουν ο σχεδιασμός και η συναίνεση είναι απαραίτητο να παρθούν μέτρα.

Πρώτα απ' όλα, για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, για να πουλούν περισσότερο οι ελληνικές επιχειρήσεις, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο

εξωτερικό.

Δεύτερον, εργασιακές σχέσεις, εισοδηματική πολιτική και φορολογικά μέτρα, που να μην αυξάνουν τις κοινωνικές διακρίσεις και να βοηθούν τους εργαζόμενους. Υπάρχουν πάρα πολλοί τομείς που μπορεί να γίνει πρόοδος, σε σχέση με το εργασιακό κλίμα.

Η διαχείριση των πόρων της Εργατικής Εστίας και του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας, για παράδειγμα, μπορεί και πρέπει να μεταβιβαστούν στους κοινωνικούς εταίρους. Σε θέματα όπως, η καταπολέμηση της ανεργίας και η τεχνική επαγγελματική κατάρτιση, πρέπει να έχουν οι κοινωνικοί εταίροι περισσότερο λόγο. Τα επιδόματα ανεργίας πρέπει να αυξηθούν, όπως πρέπει να επιμηκυνθεί και ο χρόνος για τον οποίο καταβάλλονται τα επιδόματα ανεργίας. Και ας μην λεχθεί ότι δεν υπάρχουν χρήματα. Τα χρήματα τα οποία δόθηκαν για τους παράνομους και ρουσφετολογικούς διορισμούς υπερκαλύπτουν τα αναγκαία ποσά.

Χρειάζεται, επίσης, μία διαφορετική φορολογική πολιτική, με στόχο τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης. Το ανέφεραν οι συνάδελφοι. Αποτελεσματική φορολόγηση του εισοδήματος των ελευθέρων επαγγελματιών, με βοήθεια αντικειμενικών κριτηρίων και τεκμηρίων. Φορολόγηση του εισοδήματος των μεγαλοαγροτών, πραγματική εφαρμογή του "πόθεν έσχες".

Χρειάζεται μία νομοθεσία, η οποία να είναι απλή και διαφανής και να βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια, ώστε να αποκλείονται οι δυνατότητες νόμιμης και μη νόμιμης συναλλαγής.

Τα όσα έχει πει η κυβέρνηση μέχρι σήμερα για φορολογική μεταρρύθμιση κινούνται στο πλαίσιο των γνωστών μέτρων, των μικρών τροποποιήσεων, και δεν αποτελούν ριζική αλλαγή του συστήματος. Χρειάζεται μία διαφορετική διαρθρωτική πολιτική και όσον αφορά το τραπεζικό σύστημα και το κόστος των τραπεζών, την αγορά κεφαλαίων, το ασφαλιστικό σύστημα, τη δημόσια διοίκηση.

Χρειάζονται πρωτοβουλίες για καλύτερη εκπαίδευση, ιδίως τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση. Και δεν είναι το ποσό το οποίο δίνει η κυβέρνηση, όπως ισχυρίστηκε ο κ. Σουφλιάς, για την Παιδεία απόλυτα ικανοποιητικό. Δεν είναι συγκρίσιμο με τα ποσά της Γερμανίας, διότι η Γερμανία έχει ένα επίπεδο εκπαίδευσης, το οποίο είναι πολύ υψηλότερο από το δικό μας και εμείς πρέπει να φθάσουμε εκεί. Άρα, εδώ χρειάζονται περισσότερα χρήματα και δεν μπορεί να εφησυχάζουμε ότι άλλοι δίνουν τα ίδια ποσά.

Τέλος, θέλω να πω, κύριοι συνάδελφοι, επειδή τελείωσε η ώρα, ότι η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να βγει από το σημερινό τέλμα. Δεν θα το

καταφέρει, αν οι κυβερνήσεις ακολουθούν πολιτικές που δεν στηρίζονται σε σοβαρό σχεδιασμό, αν ωραιοποιούν - όπως ωραιοποιεί η κυβέρνηση με τον προϋπολογισμό - για να παραπλανήσουν. Αν αδιαφορούν για τις κοινωνικές επιπτώσεις, όπως η κυβέρνηση αδιαφορεί για την επίπτωση της εισοδηματικής και φορολογικής πολιτικής. Αν χειραγωγούν τους πολίτες με νίκες στο Μάαστριχτ, με βελτίωση όλων των μεγεθών, με βελτίωση του πληθωρισμού, χειραγωγούν για να νέμονται την εξουσία πίσω από το παραπέτασμα ωραίων λόγων.

(GH)

Ο προϋπολογισμός αυτός που παρουσίασε η κυβέρνηση είναι έκφραση μιας αντιδραστικής πολιτικής. Είναι προϋπολογισμός στασιμότητας και γι' αυτό θα πρέπει να τον καταψηφίσουμε. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απο την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Μανόλης Δρεττάκης): Ο κύριος Υπουργός Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ (Υπουργός Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, ήθελα να πώ στον κ. Σημίτη, ότι τόσο ο προϋπολογισμός για τη παιδεία, όσο και για την υγεία είναι ικανοποιητικός. Και πάντα η αναβάθμιση των υπηρεσιών, τόσο στην παιδεία, όσο και στην υγεία, δεν είναι συνάρτηση αποκλειστικά και μόνο των πιστώσεων και των δαπανών, αλλά και άλλων παραμέτρων και άλλων παραγόντων.

Εγώ θα περιορίσω την αγορευσή μου στα θέματα της υγείας και της πρόνοιας. Πρίν ακριβώς απο ένα χρόνο, όταν συζητούσαμε τον προϋπολογισμό του 1991, η αντιπολίτευση κατηγορούσε την κυβέρνηση για μείωση των δαπανών στην υγεία, για έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας, για προβλήματα λειτουργίας των νοσοκομείων και μάλιστα προέβλεπε ότι πολλά απο αυτά δεν θα μπορέσουν να λειτουργήσουν λόγω των μειωμένων δαπανών. Μιλούσε ακόμα και για μειωμένες δαπάνες στο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, τόσο για την